

ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Розглянуто проблеми запровадження інформаційних технологій фінансового та податкового звітування в Україні. Досліджено фактори, що гальмують цей процес. Запропоновано методичні та технологічні шляхи удосконалення технологій електронного звітування.

Ключові слова: фінансова звітність, єдині стандарти, інформаційні технології, Інтернет, XBRL.

Фінансова звітність є одним з важливих інструментів отримання інформації про діяльність підприємства як з метою управління ним, так і з метою здійснення інвестицій. Крім того, фінансову звітність використовують органи державного управління при розрахунку макроекономічних показників для прогнозування розвитку галузей, регіонів, здійснення загальнонаціональних проектів тощо.

На сьогодні основними ініціаторами не тільки податкового, але й фінансового звітування у електронному вигляді в Україні є державні контролюючі органи. З розвитком інфраструктури (Інтернет) з метою полегшення обробки інформації вони запроваджують подання звітності підприємств в електронній формі. Проте це відбувається без належного теоретичного обґрунтування та організаційної підтримки, а також без використання досвіду розвинених країн. Крім того, різні контролюючі органи запроваджують не узгоджені між собою форми та формати звітності. Це призводить до численних проблем і викликає спротив з боку бізнесу.

У працях вітчизняних науковців на питання звітування в умовах комп'ютеризації бухгалтерського обліку звертається достатня увага. Так проблеми формування і подання фінансової звітності розглядалися у фахових джерелах [2; 4; 9]. Зокрема, в дослідженні Л. В. Чижевської [9] розглянуті та класифіковані форми результатної інформації, які надають програми комп'ютерні бухгалтерського обліку; описано вимоги до таких програм щодо складання звітності. О. М. Петрук [4] вивчав обмін обліково-фінансовою інформацією в електронній формі, сформулював вимоги щодо формування фінансової звітності при міжнародних розрахунках.

Зазначимо, що більшість вітчизняних дослідників детально розглядали класифікацію звітності і методи її формування за допомогою комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, у той час, як питання стандартизації та форматів звітної інформації в електронному вигляді та методики надання її користувачам залишилися поза увагою. Натомість, зарубіжні дослідники [1; 11; 13; 18] достатньо опрацювали електронні формати звітності та способи її передачі сучасними комунікаційними засобами. Проте у своєму доробку вони, природно, не

враховують особливостей системи бухгалтерського обліку та рівня розвитку інформаційних технологій, характерних для України.

Різні державні органи вимагають звітність підприємства у різних форматах, що не узгоджуються один з одним, а також не відповідають світовим стандартам. Поступово все більш важливими для підприємств стають такі зовнішні користувачі фінансової звітності, як інвестори. Все це призводить до різкого збільшення кількості не тільки паперових, але й електронних форм звітів, які складає підприємство, а також методів і способів їх подання. А це, у свою чергу, призводить до значного подорожчання процесів податкового та фінансового звітування для підприємства. Метою статті є визначити основні проблеми подання звітності підприємства в електронній формі, а також запропонувати шляхи подолання наведених вище проблем.

Більшість дослідників поділяють користувачів, зацікавлених в інформації з публічної звітності підприємств, на дві основні категорії: внутрішні та зовнішні. Серед зовнішніх користувачів фінансової звітності звичайно виділяють дві групи [7; 8]:

- з прямим інтересом – безпосередньо зацікавлені в діяльності підприємства в контексті отримання від цього фінансової вигоди;
- з непрямим інтересом – користувачі, які зацікавлені в діяльності підприємства опосередковано, без зв'язку з фінансовою вигодою.

Підприємство в першу чергу прагне залучення зовнішніх користувачів з прямим фінансовим інтересом – потенційних інвесторів, позикодавців, кредиторів, покупців. Фінансова звітність підприємства є потужним засобом для їх залучення. Однак, крім цього, підприємство зобов'язане подавати фінансову звітність (а також податкову) у контролюючі державні органи (тут про прямий інтерес не йдеться).

З появою нових технологій трансляції і надання інформації, в першу чергу – Інтернету та таких його сервісів, як електронна пошта та World Wide Web – WWW, фахівці постійно намагаються спростити процес подання звітності різноманітним користувачам за їх допомогою. Розглянемо, які особливості звітування підприємства виникають у

Таблиця 1. Особливості звітування в середовищі інформаційних технологій

Особливості	Державні контролюючі органи	Інвестори, акціонери, позикодавці, кредитор
Місце розташування користувачів звітності	Заздалегідь відоме (поштова адреса, адреса електронної пошти тощо)	Може бути відоме або невідоме
Термін подання звітності	Регламентований: раз на місяць, раз на квартал тощо	Нерегламентований. У будь-який момент часу, коли користувачу потрібні дані
Перелік показників	Фіксований перелік, затверджений законодавчо	Перелік показників залежить від методів, якими кожен користувач оцінює стан підприємства, та стандартів звітності, до яких він звик
Кількість показників	Порівняно невелика, затверджена нормативно	Якомога більше показників різних рівнів деталізації
Еталонний формат звітності	Національні форми звітності (П(С) БО, податкові звіти тощо)	Міжнародні стандарти звітності (GAAP, IFRS тощо)
Традиційний формат електронної звітності	Формати баз даних dBase/ MS Access, або текстові формати, нормативно затверджені окремо для кожного контролюючого органу	Електронні документи форматів MS Word, Adobe PDF; формат електронної звітності XBRL
Технологія надання електронної звітності	Електронна пошта	Веб-сайт підприємства; спеціалізовані веб-сайти

Перша група користувачів звітності підприємства – державні контролюючі органи (податкові органи, управління статистики, державна комісія по цінних паперах). Можна виділити такі особливості звітування цим користувачам, як законодавчо зафіксовані терміни подання і форми фінансової та податкової звітності, а також точно відома адреса її подання.

Враховуючи зазначені особливості, подання звітності таким користувачам найкраще виконувати за допомогою електронної пошти. При цьому важливо переконатись, що інформація під час передачі не була змінена, відправник інформації є тим, за кого себе видає, а також, що адресат отримав листа. Достовірність звітності, тобто відсутність помилок, що виникли при переданні, підробок і перекручень при використанні електронної пошти, дозволяє забезпечити електронний цифровий підпис. У випадку звичайної пошти ці завдання вирішуються за допомогою підпису і спеціальної печатки-пломби, якою пломбується конверт, а також доставки із повідомленням про вручення. Для підписання листа електронним цифровим підписом необхідно отримати спеціальний цифровий сертифікат (у вигляді файлу) від спеціальної організації – центру сертифікації.

Другу групу користувачів звітності (фінансової) складають інвестори, кредитор, акціонери. На відміну від органів державного управління, місце розташування потенційних акціонерів та інвесторів може бути невідоме, так само, як і точний час, коли вони потребуватимуть фінансової звітності. Традиційною формою подання звітності для

інвесторів є її публікація в спеціалізованих ділових виданнях. Однак в Україні така практика поки що не прийнята, і інвестору, який захоче переглянути фінансову звітність підприємства, часто доводиться звертатись за нею безпосередньо на підприємство, і чекати – іноді безрезультатно – поки йому цю звітність перешлють.

Можна стверджувати, що серед технологій подання звітності для потреб інвесторів з часом все більше набуває поширення публікація звітності на веб-сайті підприємства. На жаль, опитування українських промислових та торговельних підприємств, підприємств сфери послуг, проведене факультетом економічних наук НаУКМА у 2005–2007 роках показало (табл. 1), що розміщують свою фінансову звітність в Інтернеті менше третини з них.

Однак, якщо розглядати лише акціонерні (публічні) товариства, оприлюднення звітності яких є обов'язковим і які в першу чергу можуть бути зацікавлені у зовнішніх джерелах фінансування, то ситуація є значно кращою – розміщують свою фінансову звітність в мережі Інтернет для загального користування 27 з 46 (що складає приблизно 59%). А цей показник вже наближається до аналогічного показника по 100 найбільших компаніях США зі списку журналу Fortune та по 100 найбільших азійських компаніях, акції яких були у вільному продажу на біржі у Куала-Лумпурі у 2004 році (Малайзія – the Kuala Lumpur Stock Exchange Composite Index – KLSE CI) у 2004 році – 70% та 69 % відповідно [12]. Це може свідчити про те, що і ситуація із використанням

Таблиця 2. Розміщення фінансової звітності в Інтернеті українськими підприємствами

Чи розміщує підприємство свою фінансову звітність в мережі Інтернет для загального користування	Якого типу господарським товариством є підприємство			Разом	Питома вага, %
	Акціонерне	З обмеженою відповідальністю	Не є товариством		
Так	27	0	1	28	23,93
Ні	19	51	19	89	76,07
Всього	46	51	20	117	100,00

сучасних технологій звітування буде змінюватися у руслі світових тенденцій.

Веб-сайт підприємства дає можливість зробити фінансову звітність підприємства доступною не тільки для вітчизняних, але й для закордонних інвесторів. Проте оскільки інформація, яка цікавить різних користувачів фінансової звітності, суттєво відрізняється, і для задоволення їх інформаційних потреб логічним є подання звітності у різних формах, форматах та за допомогою різних технологій передачі даних, виникає протиріччя. З одного боку, державні органи вимагають подання звітності за допомогою електронної пошти, у певному форматі, розробленому фахівцями цих установ. З іншого боку, інвестори хотіли б бачити звітність підприємства на його веб-сайті, найкраще підготовлену відповідно до одного з міжнародних стандартів.

Все це призводить до зростання вартості та організаційних ускладнень при підготовці і поданні звітності підприємства в електронному вигляді. У свою чергу, це змушує багато підприємств відмовлятися від такого способу звітування і, якщо можливо, обирати традиційну паперову форму звітів.

Головною технічною перешкодою на шляху впровадження електронного подання звітності підприємствами є недостатня кількість користувачів мережі Інтернет, викликана високою вартістю послуг, їх поганою якістю, а також недостатнім освітнім рівнем населення в галузі інформаційних технологій. Також слід критично оцінити якість наявного програмного забезпечення для електронного звітування.

На сьогодні існують найрізноманітніші дані про кількість постійних користувачів Інтернету в Україні. За даними GfK (www.gfk.ua) кількість інтернет-користувачів України станом на третій квартал 2011 року досягнула 12 мільйонів. Компанія InMind (www.inmind.com.ua) у лютому-березні 2012 року провела соціологічне дослідження, згідно з яким 16,9 млн. громадян України, старші 15 років, користуються Інтернетом (виходять у мережу не рідше 1 разу на місяць), що складає 42% дорослого населення країни.

Важко сказати, які цифри є більш достовірними, проте ми схилиємось до думки про менші. У будь-якому разі в плані використання населенням і бізнесом послуг Інтернету Україна значно відстає від країн Західної Європи та Америки. Як свідчить Всесвітній звіт з інформаційних технологій 2005-2006 Світового економічного форуму [17], з точки зору готовності економіки до використання сучасних інформаційних технологій Україна посідає 76 місце серед країн світу, поступаючись Росії та низці інших країн СНД.

Нормативне регулювання. На сьогодні в багатьох країнах Америки, Азії та Західної Європи запроваджено електронне подання обов'язкової звітності суб'єктів господарювання. Крім того, державні контролюючі органи цих країн як зацікавлені користувачі звітності беруть активну участь у розробці міжнародних стандартів електронного звітування і є членами таких організацій, як Комітет розробки XBRL (eXtensible Business Reporting Markup Language Steering Committee – XBRL Steering Committee) та Організація розвитку структурованих інформаційних стандартів (Organization for the Advancement of Structured Information Standards – OASIS).

Найбільш поширеним у світі у наш час є стандарт електронного звітування XBRL (eXtensible Business Reporting Language – розширювана мова ділового звітування). Особливістю останнього є те, що він дозволяє значно спростити процеси пошуку даних фінансової звітності в Інтернеті та їх автоматичного аналізу. Формат XBRL однаково зручний як для подання обов'язкової звітності в державні контролюючі органи, так і для представлення звітів на веб-сайтах підприємств.

На сьогодні до складу XBRL Committee входить більше 120 компаній і міжнародних організацій, таких як KPMG, Ernst&Young, Deloitte&Touche, Microsoft, IBM, PeopleSoft, банківські асоціації Америки, Канади, Німеччини, Нової Зеландії і Австралії, аудиторські асоціації багатьох країн світу.

Звітування у форматі XBRL набуває дедалі більшого поширення. Так Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку США (SEC) з лютого 2005 року приймає звіти у форматі XBRL від емітентів цінних паперів [16], управління статистики Ірландії (Ireland's Central Statistics Office) у 2005 році запровадило здачу квартальної статистичної звітності в XBRL [10], австралійська податкова адміністрація (Australian Taxation Office) запровадила стандарт XBRL у якості стандарту подання звітності [15]. У Нідерландах підприємці мають змогу заповнити податкову звітність у форматі XBRL в режимі он-лайн, тобто прямо на сайті Податкової адміністрації [14]. Національний банк Іспанії розробляє стандарти електронного звітування в межах стандарту XBRL для банків, кредитних та фінансових установ [14].

Українські органи державної влади також запроваджують подання обов'язкових звітів в електронній формі. Найбільшу активність виявляє Державна податкова служба України.

Перша спроба ввести стандарт подання податкової звітності в електронному вигляді була зроблена у 1998 році. У двох районах м. Києва згідно з розпорядженням ДПА України № 260-р від 12.09.98 р. тоді відбувся експеримент з подання податкової звітності в електронній формі за допомогою програми «Звіт».

Проте існували окремі фактори, через які перший експеримент виявився невдалим. Згідно з наказом ДПАУ № 581, передачу звітів в електронному вигляді можна було виконувати засобами електронної пошти через спеціальний протокол. Проте кількість користувачів Інтернету в Україні у 1998-1999 роках складала менше 300 тис. осіб. Крім того, більшість податкових адміністрацій не користувались послугами доступу до Інтернету. Таким чином, для здачі звітності в електронній формі за допомогою засобів телекомунікації не було необхідної інфраструктури;

У наказі ДПАУ №581 містилася вимога підписувати файл звітності електронним цифровим підписом. Проте на момент видання наказу в Україні не було врегульоване питання використання електронного цифрового підпису та статус електронного документа. Відповідні закони України № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» та № 852-IV «Про електронний цифровий підпис» були прийняті лише в травні 2003 р.

Державна податкова адміністрація України своїм наказом від 5 грудня 1998 року рекомендувала використовувати для заповнення звітності в

електронному вигляді програму «Звіт», розроблену ДП «Професіонал». Однак формат файлу, в якому зберігається звіт, не було оприлюднено. Таким чином, жоден інший розробник програмного забезпечення не міг створити програму (або модуль для програми автоматизації бухгалтерського обліку) для формування податкової звітності в електронному вигляді. Тобто закритий формат файлу зробив неможливою самостійну перевірку бухгалтером тих даних, які були включені до звіту.

На цьому експеримент з електронним поданням податкової звітності було тимчасово припинено. Наступна спроба врегулювати подання податкової звітності в електронному вигляді відбулась у 2003 році, після прийняття законів України № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» та №852-IV «Про електронний цифровий підпис». ДПА України видала Наказ від 23.12.2003 р. № 616 «Про затвердження формату (стандарту) електронного документа звітності платників податків», що регламентує єдиний формат для подання звітності в електронному вигляді для всіх форм податкової звітності.

У додатках до наказу № 616 були визначені формат (стандарт) електронного документа звітності платників податків (наведений перелік полів з поясненнями та приклади документів), та описаний формат довідників, які будуть використовуватись у межах формату (стандарту) електронної звітності платників податків. У процесі вибору формату подання електронного звіту було обрано формат файлів на основі мови eXtensible Markup Language (XML).

Друга спроба ввести подання податкових звітів в електронній формі безперечно врахувала помилки, зроблені при попередній спробі. Зокрема:

- була розроблена нормативна база щодо статусу електронного документа та електронного цифрового підпису;
- за час, що пройшов, розвинулась інфраструктура мережі Інтернет, з'явилися центри сертифікації електронних цифрових підписів;
- формати файлу звітності і довідників були оприлюднені;
- формат на основі XML полегшив платнику податків публікацію даних звітності в Інтернеті/Інтранеті;
- формат на основі XML дозволив складати звіти без спеціальних програм у текстових редакторах, які підтримують цей формат (MS Word 2003 тощо);
- використання схем XSD дозволило автоматично перевірити структуру звіту при введенні.

Більше того, з 1 січня 2011 року великі і середні підприємства згідно з новим Податковим кодексом зобов'язані звітувати перед податковою службою в електронному вигляді. Відповідно до п.4 ст. 49 ПК [5], такі платники податків подають податкові декларації до органу Державної податкової служби в електронній формі, дотримуючись умови реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у законодавчо встановленому порядку.

Однак існує низка проблемних питань, пов'язаних із впровадженням електронних форматів звітування для податкових органів. Зокрема, стандарт був розроблений без урахування чинних міжнародних стандартів подання електронної звітності (таких як ISO 11179 та XBRL), отже через певний час його

доведеться знову змінювати, щоб уніфікувати до міжнародного вигляду.

Подання звітності учасниками ринку цінних паперів регулюється відповідними документами Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку [6]. На сьогодні звітність емітентів цінних паперів, а також учасників подається у форматі бази даних DBASE/DBF. Це робить її абсолютно несумісною за форматом зі звітністю, що вимагає ДПА, та ускладнює її публікацію для ознайомлення інших зацікавлених користувачів. Крім того, підприємства мають використовувати спеціальне програмне забезпечення, сертифіковане Державною комісією з цінних паперів і фондового ринку.

Пропозиції. Одним з принципів державного регулювання фінансової звітності в багатьох країнах є те, що новий формат звітування не повинен значно збільшувати вартість подання звітності для підприємства. Участь державних органів у розробці і впровадженні міжнародних стандартів електронного звітування, а також залучення до роботи над розробкою і адаптацією таких стандартів підприємств та інвесторів спрямована на забезпечення сумісності національних стандартів електронного звітування з національними стандартами обліку і звітності, та допомагає уникнути додаткових витрат.

Роль державних контролюючих органів у розробці національних стандартів електронного звітування є значною. Для належного впровадження електронного звітування в Україні, з їх боку необхідно зробити наступні кроки:

- розробити і запровадити єдиний формат електронного звітування для всіх державних контролюючих органів;
- узгодити національні стандарти електронної звітності з міжнародними (зокрема, з XBRL);
- вжити суттєвих заходів для розвитку інфраструктури надання послуг Інтернету з метою зниження ціни на послуги, підвищення їх якості та збільшення кількості підприємств, які використовують їх у своїй господарській діяльності.

Наразі в Україні у сфері стандартів електронної звітності активно діє лише держава. Підприємства, інвестори, аудитори та розробники програмного забезпечення лише реагують на введення нових обов'язкових форм і форматів звітності. Вважаємо, що для успішного впровадження електронного звітування в Україні, у цьому процесі повинні взяти участь зацікавлені сторони (рис. 1).

Вважаємо, що підприємства повинні брати активну участь у процесі розробки і впровадження національних стандартів електронного звітування, оскільки є найбільш зацікавленою стороною. Адже саме вони несуть додаткові витрати від складання і подання одних і тих самих звітів у різних форматах, і навпаки, отримують переваги з точки зору інвесторів завдяки звітності, представленій у зручному для аналізу форматі.

Аудитори, інвестори і розробники програмного забезпечення повинні брати участь як у розробці національних стандартів електронної звітності, так і в роботі міжнародних організацій з розробки стандартів електронного звітування.

Отже, український ринок потребує не тільки програмних продуктів для складання звітності,

Рис. 1. Участь зацікавлених сторін у впровадженні електронного звітування

сертифікованих відповідними державними органами, а й інструментів для автоматичного збирання і аналізу даних, поданих в електронному вигляді для потреб інвесторів і аудиторів. Проте такі інструменти будуть працювати тільки за наявності сховищ фінансових даних, доступних через Інтернет, та загальної практики підприємств публікувати фінансову звітність на своїх веб-сайтах у зручних для аналізу стандартах.

На шляху впровадження подання звітності в Україні в електронному вигляді стоять неузгодженість форматів обов'язкової звітності, їх невідповідність міжнародним стандартам, незацікавленість інвесторів у використанні звітності в електронному форматі та незадовільна ціна та якість Інтернет-послуг. Все це призводить до додаткових витрат і небажання підприємств подавати звітність в електронному вигляді.

Пропонуємо залучати до процесу впровадження електронного звітування в Україні всі зацікавлені сторони: державні контролюючі органи, інвесторів і аудиторів, розробників програмного забезпечення і підприємства – суб'єкти звітування. Слід також врегулювати нормативну базу шляхом запровадження єдиного електронного формату обов'язкової звітності для всіх державних контролюючих органів. Вітчизняним аудиторам, інвесторам та розробникам програмного забезпечення варто долучитись до роботи міжнародних організацій з розробки стандартів електронного звітування.

Тенденції розвитку фінансових ринків, а також послуг, що надаються за допомогою мережі Інтернет, свідчать, що незабаром активними користувачами фінансової звітності українських підприємств, представленої в електронному вигляді, будуть вітчизняні і закордонні інвестори, які, у свою чергу, вимагатимуть звітність у звичному для себе форматі, а також аудитори, зацікавлені у мінімізації витрат з перевірок та засвідчення вірогідності такої звітності. Це може вимагати розробки нових методів звітування,

а також нових форм і форматів фінансової звітності, які б базувались на єдиному стандарті і задовольняли різних користувачів.

Список літератури

1. Дипица, С. Будущее корпоративной отчетности. Как вернуть доверие общества [Текст] / С. Дипица, Р. Экклз. — М.: Альпина Паблишер, 2003. — 212 с.
2. Завгородній, В. П. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та аудиту [Текст] / В. П. Завгородній. — К.: А.С.К., 1998. — 768 с.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Текст]: закон України №996-ХІV від 16.07.1999 // Урядовий кур'єр від 01.09.1999 р.
4. Петрук, О. М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку [Текст]: монографія / О. М. Петрук. — Житомир: ЖДТУ, 2005. — 420 с.
5. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
6. Про затвердження Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів [Електронний ресурс]: рішення Державної Комісії з цінних паперів і фондового ринку №1591 від 19.12.2006 р. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0097-07>.
7. Фінансовий менеджмент [Текст]: навчальний посібник: Курс лекцій / За ред. проф. Г. Г. Кірейцева. — Житомир: ЖІТІ, 2001. — 440 с.
8. Цал-Цалко Ю. С. Статистичний аналіз фінансової звітності [Текст]: монографія / Ю. С. Цал-Цалко. — Житомир: ЖДТУ, 2004. — 506 с.
9. Чижевська Л. В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики [Текст] / Л. В. Чижевська. — Житомир: ЖІТІ, 1998. — 408 с.
10. Business reporting solutions: XBRL gains momentum [Text] // Datamonitor. — 2005. — September. — P.188-189.
11. Hoffman C. Strand C. XBRL Essentials [Text] / C. Hoffman. — New York: AICPA, 2001.
12. Khadaroo, I. Corporate reporting on the internet: some implications for the auditing profession [Text] / Iqbal. Khadaroo // Managerial Auditing Journal, 2005. — V 20. — pp. 578-591(14).
13. Business reporting on the Internet [Text] / A. Lymer, R. Debreceny, G. Gray, A. Rahman. — London: International

-
- Accounting Standards Committee, 1999.*
14. O'Kelly C. In a Nuthsell. *XBRL Development [Text] / C. O'Kelly // Accountancy Ireland. – October. –2005. – Vol. 37. – No. 5 173.*
  15. *Responsive Government – A New Service Agenda.* [http://www.agimo.gov.au/publications/2006/march/introduction_to_responsive_government/architecture.](http://www.agimo.gov.au/publications/2006/march/introduction_to_responsive_government/architecture)
  16. *SEC Processes First Forays Into XBRL Filing [Text] // Securities Industry News. – April 25, 2005. – pp.14-15.*
  17. *The Global Information Technology Report 2005-2006.* <http://www.weforum.org/site/homepublic.nsf/Content/Global+Competitiveness+Programme%5CGlobal+Information+Technology+Report>
  18. Trites G. *The impact of technology on financial and business reporting [Text] / G. Trites. – Toronto: Canadian Institute of Chartered Accountants, 1999.*

РЕЗЮМЕ

Ивахненко Сергей

Проблемы внедрения информационных технологий предоставления финансовой и налоговой отчетности в Украине

Рассмотрены проблемы внедрения информационных технологий финансовой и налоговой отчетности в Украине. Исследованы факторы, которые тормозят внедрение электронной отчетности в Украине. Предложены методические и технологические пути совершенствования технологий электронной отчетности.

RESUME

Ivakhnenkov Sergiy

Problems of Information Technologies Implementation for Financial and Tax Reporting in Ukraine

The problems of the electronic financial and tax reporting information technologies implementation in Ukraine are considered. Factors that prevent the introduction of the electronic reporting in Ukraine are explored. Methodical and technological ways of the electronic reporting technologies improvement are proposed.

Стаття надійшла до редакції 03.04.2012 р.